

VU Research Portal

Sociale ondernemingen? Sociaal opdrachtgeverschap!

Jansen, C.E.C.; Manunza, E.R.

published in

SC Staatscourant
2018

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

document license

Article 25fa Dutch Copyright Act

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Jansen, C. E. C., & Manunza, E. R. (2018). Sociale ondernemingen? Sociaal opdrachtgeverschap! *SC Staatscourant*, 2018(15), 8-8. <https://www.sconline.nl/artikel/sociale-ondernemingen-sociaal-opdrachtgeverschap>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Zoekterm: Sociale ondernemingen? Sociaal opdrachtgeverschap!

Gebruikte voorspecificaties: Inclusief woordvariaties

Over dit document:

Informatiesoort: Tijdschriftartikel

Bron: SC

Titel: SC 2018/15 Sociale ondernemingen? Sociaal opdrachtgeverschap!, Sociale ondernemingen? Sociaal opdrachtgeverschap!, Ambtenarenrecht, SC, Sociale ondernemingen? Sociaal opdrachtgeverschap!

Auteur: Chris Jansen, Elisabetta Manunza

Documentnummer: SC 2018/15

SC 2018/15 Sociale ondernemingen? Sociaal opdrachtgeverschap!

17-09-2018

Sociale ondernemingen? Sociaalopdrachtgeverschap!

Het kabinet belooft in het regeerakkoord dat de overheid haar inkoopkracht beter gaat benutten voor het versnellen van duurzame transities, inschakelen van kwetsbare groepen en om innovatief in te kopen. Dat is mooi, want de overheid is met haar jaarlijkse inkoop goed voor bijna 135 miljard euro (20 procent van ons bnp).

De omvang van deze inkoop betekent dat de overheid als *launching customer* echt een vuist kan maken als het gaat om het stimuleren van product- en proces-innovaties in de markt. En dat is hard nodig, gelet op de uitdagingen die we op ons af zien komen.

Sommige ondernemers hebben echter geen stimulans van de overheid nodig: zij hebben het oplossen van een bepaald maatschappelijk probleem namelijk al tot de primaire doelstelling van hun onderneming gemaakt. Deze 'sociale ondernemingen' – want zo worden ze genoemd – proberen met hun bedrijfsmodel sociale impact te creëren op terreinen als: re-integratie, klimaat, (duurzame) energie, recycling, voedselagenda, arbeidsparticipatie, ouderen- en jeugdzorg en economieversterking in landen met opkomende markten (Tony Chocology, Fairphone). Ook het kabinet heeft oog voor deze sociale ondernemingen. Want op dezelfde bladzijde 33 van het regeerakkoord lezen we: 'Er komen passende regels en meer ruimte voor ondernemingen met sociale of maatschappelijke doelen met behoud van een gelijk speelveld.' Met die laatste toevoeging legt het kabinet natuurlijk de vinger op de zere plek. Waar gaat het dan precies om?

Vertegenwoordigers van sociale ondernemingen hebben het afgelopen voorjaar in een rondetafelgesprek met de vaste Kamercommissie van Economische Zaken en Klimaat laten weten dat het voor deze ondernemingen onder andere lastig is om succesvol aan overheidsaanbestedingen deel te nemen. In het verlengde daarvan pleitte het Tweede Kamer-lid Eppo Bruins (ChristenUnie) er onlangs nog voor om sociale ondernemingen voorrang te geven bij overheidsaanbestedingen. Let wel, de overheid kan nu al op grond van artikel 2.82 Aanbestedingswet haar opdrachten onder bepaalde voorwaarden voorbehouden aan sociale werkplaatsen. En artikel 2.82a van de wet staat het tot op zekere hoogte toe om het leveren van diensten op het gebied van gezondheid en sociale en culturele diensten aan sociale ondernemingen voor te behouden. Een eventuele uitbreiding van deze mogelijkheden, buiten de zojuist genoemde terreinen, zal de concurrentiepositie van 'gewone' ondernemingen die aan overheidsaanbestedingen deelnemen doen verslechteren ten opzichte van sociale ondernemingen. Nog afgezien van het feit dat hiervoor op dit moment geen rechtvaardiging is te

vinden in het Unierecht, vragen wij ons ook overigens af of een uitbreiding van de voorrangspositie van sociale ondernemingen bij overheidsaanbestedingen wel het meest geschikte middel is om het daarmee beoogde doel te bereiken.

Dat doel is glashelder en kan wat ons betreft niet hoog genoeg worden geprioriteerd: zet overheidsinkoop zo snel mogelijk in voor de versnelling van duurzame transitie, inschakelen van kwetsbare groepen en innovatie. Gegeven die doelstelling – en haar urgentie – is behoefte aan een instrumentarium waarmee een appel kan worden gedaan op de capaciteit en het vermogen van de totale beschikbare markt om tot de hiervoor genoemde versnelling te komen. Vanuit dat perspectief zou de hamvraag dan ook niet moeten zijn: welke problemen ondervinden sociale ondernemingen wanneer zij deelnemen aan overheidsaanbestedingen en hoe kunnen we die oplossen? De vraag die we onder ogen moeten zien, is een wezenlijk andere: wat weerhoudt overheidsinkopers er op dit moment van om bij de opzet en uitvoering van overheidsaanbestedingen alle ondernemingen voldoende uit te dagen tot het tonen van sociaal ondernemerschap?

Chris Jansen is hoogleraar privaatrecht verbonden aan het Centre for Public Contract Law & Governance van de Vrije Universiteit Amsterdam.

Elisabetta Manunza is hoogleraar internationaal en Europees aanbestedingsrecht verbonden aan het Public Procurement Research Centre van de Universiteit Utrecht.

Chris Jansen en Elisabetta Manunza